

Nieuws uit de Academische Werkplaats Migranten en Gezondheid (szorg), Een blik op onderzoek (column van Walter Devillé), bespreking van boeken of onderzoeksrapporten en verslagen van bijeenkomsten.

UIT DE ACADEMISCHE WERKPLAATS

DE ZON GAAT SCHIJNEN – MAAR HET BLIJFT FRIS!

ZonMw, de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie, start nog dit jaar met een programma etniciteit en gezondheid. Dat is goed nieuws voor onderzoekers en hulpverleners die constateren dat de gezondheidszorg onvoldoende aansluit bij migranten.

Interessant in dit kader is de lezing van Seeromanie Harding, hoofd van het programma Ethnicity and Health van de Glasgow Universiteit. Onlangs vertelde ze bij ZonMw over haar onderzoek naar overgewicht onder migranten-

jongeren. Dit overgewicht, aldus Harding, is mogelijk het gevolg van een te sterke inhaal-groei van deze kinderen, die juist een lager geboortegewicht hebben. Geboortegewicht heeft op zijn beurt weer een relatie met stress van de moeder tijdens de zwangerschap. Interventies ter bestrijding van overgewicht zouden zich dus wellicht moeten gaan richten op de sociale omstandigheden van de moeders. Maar met meer kennis en interventies zijn we er nog niet. Deze zullen alleen leiden tot betere zorg wanneer hulpverleners intercultureel competent zijn en instellingen niet langer barrières opwerpen in de toegang tot zorg. Barrières die ertoe leiden dat met name migranten worden uitgesloten (zoals complexe intakeprocedures, telefonische doorkiesprogramma's, etc.). Meer aandacht voor de weerbarstige praktijk en de mogelijkheden deze te verbeteren is dan ook hard nodig. De Academische Werkplaats van Pharos, die niet alleen onderzoekers maar ook mensen uit die praktijk verbindt, wil zich in het programma *In-en*

uitsluiting juist op deze dagelijkse praktijk richten. Het is te hopen dat het nieuwe ZonMw-programma – dat overigens maar een bescheiden omvang zal hebben – ook ruimte zal bieden voor initiatieven op dit terrein.

Maria van den Muijsenberg

Arts en programmamedewerker Pharos
Coördinator Academische Werkplaats
Meer informatie over de Academische Werkplaats: www.pharos.nl

Begin 2008 nam Pharos het initiatief om academie en werkveld bij elkaar te brengen. De Academische Werkplaats Migranten en Gezondheid (szorg) is een samenwerkingsverband tussen wetenschappelijke onderzoeksinstituten, zorg- en hulpverleningspraktijken. Primair doel is om wetenschappelijke en praktijk-kennis beter met elkaar te verbinden.

EEN BLIK OP ONDERZOEK

MEER ONDERZOEK IN PRENATALE ZORG VOOR ALLOCHTONE ZWANGEREN?

Een van de aanbevelingen die de Stuurgroep zwangerschap en geboorte meegaf aan het ministerie van vws was dat er specifieke en intensieve aandacht moet komen voor vrouwen uit achterstandssituaties met een niet-westerse afkomst of met een lage sociaal-economische status.

De Stuurgroep zwangerschap en geboorte werd ingesteld omdat uit Europees vergelijkend onderzoek tweemaal naar voren was gekomen dat Nederland in vergelijking met omliggende landen het minder goed deed op het gebied van perinatale sterfte. Zestien procent van alle zwangeren in Nederland hebben een niet-westerse afkomst. In Amsterdam en Rotterdam loopt dit percentage zelfs op tot een kleine vijftig procent. Perinatale sterfte komt vaker voor in bepaalde migrantengroepen en in achterstandswijken, omstandigheden die elkaar gedeeltelijk overlappen. Vroeggeboorte wordt genoemd als een van de oorzaken van perinatale sterfte bij zwangeren van Surinaamse herkomst. Maar ook ondermaatse zorg is een oorzaak. Ondermaatse zorg houdt in een late instroom in de prenatale zorg, lager gebruik van die zorg en te late verwijzing naar specialistische hulp. In het onderzoek van Anushka Choté in Rotterdam, die gegevens gebruikte van de Generation-R-studie, liepen de percentages late instroom na veertien weken zwangerschap uiteen van 21 procent onder Hindoestaans-Surinaamse

zwangeren tot 42 procent onder Creools-Surinaamse zwangeren.

Bovendien bezoeken vrouwen met een migrantenafkomst de verloskundige minder vaak gedurende de hele zwangerschapsperiode. Tot nog toe wijt men dit gedrag aan de lagere opleiding en taalkennis en grotere gezinnen. Maar er moet meer aan de hand zijn. Verschillen in gebruik van gezondheidszorg worden bepaald door het voelen of erkennen van noodzaak van die zorg en de ervaren kwaliteit ervan. Eerste generatie migranten gebruiken hun ervaringen uit het geboorteland vaak als referentiepunt voor contact, gebruik en ervaringen met de gezondheidszorg hier. In Nederland is al heel wat onderzoek verricht naar de verloskundige zorg onder migrantenvrouwen. Het grootste gedeelte van dat onderzoek richt zich op de uitkomsten van die zorg en minder op de kwaliteit en de toegankelijkheid ervan.

Een van de aanbevelingen van de Stuurgroep zwangerschap en geboorte is het geven van doelgroepgerichte voorlichting en preventie. Maar hebben we al voldoende diepte-informatie over de beweegredenen van zwangeren uit deze specifieke groepen om die aanbeveling in de praktijk te brengen? Weten we waarom deze vrouwen later en minder gebruikmaken van de prenatale zorg en kraam-



zorg? In Nederland loopt op dit moment een nationaal onderzoek naar de verloskundige zorg en kraamzorg: DELIVER. Deze studie zal met name ook kijken naar verschillen in toegankelijkheid en gebruik van deze zorg door vrouwen van migrantenafkomst. Een van de deelstudies zal dieper ingaan op de redenen voor de latere instroom en het lagere gebruik van prenatale zorg en kraamzorg. Hopelijk komen daaruit essentiële bouwstenen voor voorlichting en preventie zoals de stuurgroep heeft aanbevolen.

Walter Devillé

Bijzonder hoogleraar Vluchtelingen en Gezondheid
Universiteit van Amsterdam